

ङ्गारनिरूहणादिव्यापकोसि, तस्मादिन्द्रार्थं 'हविः', कुर्वन्तः ॥

(३६) अतिग्यजमानेन जप्यमन्त्रमाह । “अमृण्मयं देवपात्रं । यज्ञस्यायुषि प्रयुज्यतां । तिरःपवित्रमतिनीताः । आपो धारय मातिगुः” इति । यदेतत् 'देवपात्रं' देवानां योग्यं पिधानपात्रं, तदेतत् 'मृण्मयं', न भवति । 'न मृण्मयेनापि दध्यादिति' निषेधात् । किन्त्वयोमयं दारुमयं वा । 'अयस्यात्रेण वा दारुपात्रेण वा पिदधातीति' विधानात् । तच्च पात्रं 'यज्ञस्य' यज्ञाङ्गस्य सान्नाय्यस्य, 'आयुषि' आयुर्निमित्तं सुरक्षितत्वनिमित्तं, 'प्रयुज्यतां' पिधाने साधनीक्रियतां । पिधानस्य प्रयोजनमुच्यते, 'तिरःपवित्रं' कुम्भ्यां तिर्यक्त्वेन स्थापितं, यत्पवित्रं तदतिक्रम्य 'आपो नीताः' दोहनपात्रसङ्घालनीया आपस्तिरःपवित्रव्यवधानेन कुम्भयामासिक्ताः, हे अध्वर्या ताः पवित्रगता आपः 'मातिगुः' यथा कुम्भोमतिक्रम्य वह्निर्न गच्छन्ति तथा कर्तुं, पिधानमात्रेण धारय ॥

(३७) अथ प्रोक्ष्यमाणानां सान्नाय्यपात्राणामभिमन्त्रणे मन्त्रमाह । “देवेन सवित्रोत्पूताः । वसोः सूर्यस्य रश्मिभिः । गां दोहपवित्रे रज्जुं । सर्वा पात्राणि शुन्धत” इति । एताः प्रोक्षणसाधनभूता आपः 'सवित्रा' सूर्येण देवेन, 'वसोः' जगन्निवासहेतोः, तस्य 'सूर्यस्य', 'रश्मिभिः', च 'उत्पूताः' उत्कर्षेण शुद्धाः सम्पन्नाः, तादृशो हे आपः, इमां 'गां', 'दोहपवित्रे' यदोहनपात्रं यच्च कुम्भ्यां स्थापितं तदुभयं, 'रज्जुं' बन्धनहेतुं, अन्यान्यपि सर्वाणि सान्नाय्यपात्राणि 'शुन्धत' शोधयत ॥